

דע מה להשיב

חורגלים אנו כחקלאים וכמגדלי בעלי חיים להערכה ולהוקרה, בזכות היותנו ציבור יצרני, המספק מצרכי מזון ויסוד, תורם לשמירת הסביבה ומבטא בעצם פעילותו את אחיזתנו - כן, הציונית - במרחבי ארצנו. אלא שלאחרונה אנו עדים לביקורת חריפה, תמימה לעתים, אך גם תוקפנית ואפילו זדונית, על חלקים שונים של פעילותנו כרפתנים, ואף על משק בעלי החיים, כפעיליו ותוצרתו באורח גורף. מדובר בעיקר בהיבטים של צער בעלי חיים, הצדקה מוסרית לניצולם ושיקולי תזונה ובריאות האדם.

אברהם הברון, רפתן ותיק מקיבוץ בארי מביא הסברים ונימוקים, כי חשוב שנדע להבין, להתמודד ולהשיב על טיעונים והתקפות אלה

א. צער בעלי חיים

החיות בטבע נולדו חופשיות ואנו כולאים אותן ומנצלים אותן. עצם הכליאה ושליטת החופש פוגעת ברווחתן. רבים מנוהגי הממשק, שעבורנו הם מובנים מאלהים, יכולים להתפרש כאכזריים.

נוהגים אלה הנם בחלקם הכרחיים ואילו אחרים, אכן ניתן לשפר. חשוב שנדע לנמק לעצמנו, ולהסביר למבקרינו נוהגים אלה.

אנו עוסקים בחיות מבויטות, שאין להן כבר קיום בטבע ובחופש. כיוון שכך, אנו אחראיים על רווחתן ועל סיפוק כל צרכיהן, כדי שהן מצידן תספקנה את צרכינו

אנו עוסקים בחיות מבויטות, שאין להן כבר קיום בטבע ובחופש. כיוון שכך, אנו אחראיים על רווחתן ועל סיפוק כל צרכיהן, כדי שהן מצידן תספקנה את צרכינו. כליאה, שיכון, גידור והגנה מאויבים הם תנאים לכך. הספקת מזון, מים ותנאי תברואה, עזרה וטריגריה וחיסון בפני מחלות - חשובים לא פחות. החזקה וטיפול - הטיפול בבעלי החיים המבויטים מחייב מספר נהלים שעליהם

נמתחת מרבית הביקורת, כגון הסרת קרניים, קשירה בעולים, הרחקת הוולד מאמו, כלובים ליונקים, ההזרעה המלאכותית (למה יש לפרה עיניים עצובות...), ההולכה הכפויה למכון החליבה ולעמדת הטיפולים, וכמובן הפינוי מהרפת והשחיטה עצמה. כאמור, חשוב להבהיר קודם כל לעצמנו את נחיצות הפעולות, והאם הן אכן מבוצעות תוך התחשבות מרבית ברווחת בעלי החיים "חסרי המגן"? נפרט:

הסרת הקרניים - נעשית כדי למנוע קרבות ופציעות, אך בעיקר, כדי למנוע את שבירת הקרניים עקב הקשירה בעולים, וזו הרי דרושה לשם ביצוע בטיחותי של הפעולות הוטרנריות והממשקיות ההכרחיות.

חשוב לציין, כי פעולה זו מבוצעת בגיל הרך ביותר, כאשר הקרן כמעט ואינה קיימת (התערבות מינימלית), בצורה זהירה ותוך שימוש באילחוש (תחשבו על כך!).

הקשירה בעולים - הצורך בקשירה הוזכר לעיל, והיא גם מאפשרת במידת הצורך גישה שוויונית לאבוס.

הרחקת הוולד מיד לאחר ההמלטה - פעולה זו נראית אכזרית בעליל (מחלקת היונקים! הקשר האימהי!).

אולם, ההצדקה להרחקתו המידית, הנה למען רווחת הוולד.

הניסיון המצטבר מראה כי בתנאי השיכון והממשק המתחייבים, סיכויי ההישרדות והבריאות שלו, טובים בהרבה, בידינו

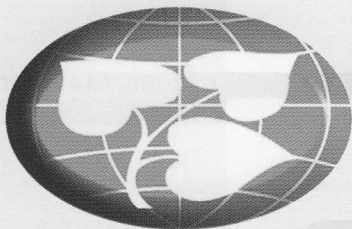
המקצועיות לעומת השארתו, ולו לתקופה קצרה עם אמו. מאידך, נוכחנו כי עם החלשות האינסטינקט האימהי לאחר דורות רבים של ביות, הרי רוב הפרות אינן "מתרגשות" עוד ומגלות אדישות לגבי פרי בטןן, שנלקח למקום מבטחים.

ההולכה הכפויה - פעולה זו למכון החליבה הנה הכרחית, (כל עוד לא הנהגנו את הרפת הרבובטית). חשוב ביותר כי היא תבוצע בדרכי נועם, ללא מקלות וצעקות, וזאת למען רווחת הפרות, בריאותן ותנובתן.

ההזרעה המלאכותית - לעומת סקס טבעי. גם זו התאכזרות בעיני רבים הדוגלים במתן זכויות מלאות לבעלי החיים. נוכל לציין כאן את היתרונות הטיפוחיים שמעניקה טכנולוגיה זו בעזרת הגנטיקה המודרנית ולא פחות מכך, את רמת הבטיחות הגבוהה, לעומת ההחזקה והטיפול בפר מיוחס.

הסיום והשחיטה - הוצאת הפרה בסוף חייה היצרניים והשימוש בבשרה, הנם חלק אינטגרלי של משק בעלי החיים. נדון בכך בפרק הבא. נציין כאן כי חשוב שפעולות אלה תעשינה בצורה הומנית, הן מסיבות מוסריות והן לטובת ערך התפוקה.

לסיכום: השמירה על רווחת בעלי החיים שבאחריותנו ועל הרגשתם הטובה, הנה בראש ובראשונה, האינטרס של הרפתן. בהמות שבעות, רגועות ומסופקות תגמולנה לנו במרב התוצרת, ההכנסה והסיפוק.

אברהם הברון - קיבוץ בארי, רפת הגלב

מסוים של פרטים רגישים כנ"ל. נוסף לכך מצוי גם שיעור קטן של בעלי רגישות אלרגית לרכיבי חלב. פרטים אלה יימנעו, כמובן, מתוך ניסיונם או בהמלצת רופאיהם, מצריכת המוצרים המזיקים להם. אין בכך כדי להציג את החלב כמזון מזיק או "רעיל", רחמנא לצלן...

לאוכלוסייה הכללית, ובמיוחד לנוער ולמתבגרים, מהווים החלב ותוצריו מקור עשיר, טעים ולעיתים עיקרי לחלבון מלא, למינרלים חיוניים (בראשם סידן וזרחן) ולויטמינים (בעיקר A, D ו-E). (אגב, ריכוזם של ויטמינים אלה, המסיסים בשמן, פוחת בחלב דל שומן.)

צמחונים, הנמנעים רק מאכילת בשר, וטבעונים הנמנעים גם מתוצרת חלב וביצים, יכולים לאזן את תפריטם ואף לזכות לחיים בריאים וארוכים, אך רק במידה, שיבחרו באופן מושכל במגוון המזונות ה"מותרים" להם.

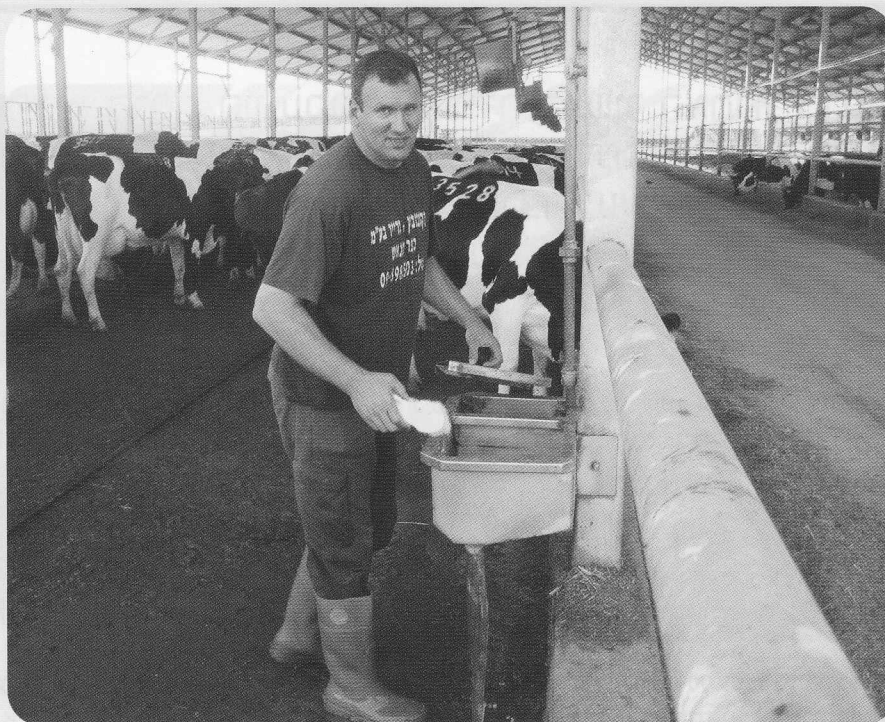
ובאשר להורמונים בחלב. גם בנושא זה מתנהלת לעיתים תעמולת זוועה. הורמוני מין סינטיטיים, אכן הושטלו בעבר באזני עגלים לפיטום, אך נוהג זה נאסר והופסק לפני עשרות שנים.

הורמון הגדילה BST מעולם לא הוכנס לשימוש בארץ, על אף שהוא זכה לשימוש נרחב וחוקי בארה"ב, מהיותו הורמון טבעי המצוי ממילא בחלב הפרה.

לאחרונה עלתה גם שאלת המתאן. זהו אכן גז חממה חשוב התורם להתחממות כדור הארץ. לענייננו: מתאן נוצר אגב תהליך עיכול התאית בקיבותיהם של מעלי הגרה, של אוכלי עשב אחרים, של הטרימיטים (כל אלה בעזרת מיקרואורגניזמים בקיבותיהם), וכן בכמויות אדירות בשדות אורז מוצפים, באזורי ביצות ובפליטות מקרקעית הים. קצת פרופורציה, רבות!

התעמולה וההשתלחות בחלב ובמשק בעלי החיים חריפה ואגרסיבית בעולם הרחב, ונשענת על אינטרסנטים ואקטיביסטים שאינם בוחלים באמצעים. מוטב שנהיה מוכנים, הן באשר לנוהגים הנכונים והן מבחינת העמידה על צדקתם. ■

דעו מה להשיב!

אספקת מים נקיים - ניקוי שקותות בגבעת חיים מאוחד

לצמחונים, אוכלי בשר ו"אוכלי כל" הניזונים משני העולמות. אנו בני האדם משתייכים לסוג השלישי (כבוד שאנו חולקים עם הדוב, עופות שונים ו... החזיר). ראיות לכך אפשר למצוא במערכות השיניים, באורך המעי, בבלוטות העיכול וכמובן באורח החיים של כל יצור ויצור.

חלב האם מספק לתינוק את כל אבות המזון הדרושים להתפתחותו הראשונית, ואילו חלב הפרה (הצאן, הנאקה) ותוצרתם, הנם מקור עשיר של היסודות התזונתיים לכל הגילים. אוכלוסיות שונות ברחבי העולם הסתגלו לאורחות חיים ונוהגי תזונה שונים. מהם שתזונתם עיקרה מהחי (אסקימואים, נוודים במרחבי אסיה), ואחרים שתפריטם צמחוני, בעיקרו, באזורים צפופי האוכלוסין בדרום אסיה ובמזרח.

בתוך כך התקבעו הבדלים גנטיים המתבטאים, לענייננו, ברמה נמוכה או בהעדר האנזים לקטז המפרק את סוכר החלב (לקטוז). במקרים קשים גורם המחסור בלקטז להפרעות עיכול. באוכלוסיות מגוונות ימצא תמיד שיעור

ב. זכות מוסרית

הדתיים שבינינו יצטוו מספר בראשית, פרק א', פסוק כ"ח: "ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרמשת על הארץ". תרבויות אחרות, רבות ושונות צדו, ניצלו ולבסוף בייתו בעלי חיים שונים לתועלת האדם ולתזונתו. הטבע, התחרות בין המינים, זכות הקיום, צרכי הקיום, המסורת ופילוסופיות חיים אחרות מצדיקות, על פי דרכן, את ניצול משאבי הטבע בידי האדם, ובכלל זה הפקת חלבם ואכילת בשרם של בעלי חיים.

זכותם של הצמחונים והטבעונים לטעון ולנהוג אחרת, על פי השקפת עולמם.

ג. תזונה טבעית - בריאה

גם כנגד החלב, "המזון המושלם ביותר שיצר הטבע", סימן ההיכר של אחת המחלקות המפותחות שבעולם החי (היונקים), יצאו לאחרונה ידעניים מסוגים שונים, הנשענים על מחקרים מדעיים ופסאודו-מדעיים רבים ושונים.

בעלי החיים ניתנים לחלוקה לפי אורח תזונתם